

Welkom

Zoals aangekondigd sluit deze viering aan bij de 'gebedsweek voor de eenheid van de christenen'. Elk jaar bidden christenen uit verschillende kerken en in verschillende landen voor die eenheid. Dat doen ze reeds sinds 1908 in de week van 18 tot 25 januari. 116 jaar later blijkt dat nog steeds nodig te zijn, een vreemde vaststelling die toch wel wat vragen oproept. Een heel moeilijke kwestie? Een achterhaalde utopie? Een verkeerde strategie? Is bidden geen geschikt middel voor het beoogde doel? Vul straks maar aan.

Deze traditie is beter bekend als de 'oecumenische' bidweek. De wortel van dat woord is *oikos*, wat betekent 'huis'. In de eigenlijke zin van het woord is oecumene dus het gesprek binnenshuis, binnen het huishouden van het christelijk geloof. 'Oecumene' staat m.a.w. voor alle vormen van dialoog tussen de verschillende christelijke kerken en voor het zoeken naar eenheid in de verscheidenheid. Denk aan rooms-katholieken, protestanten, orthodoxen, evangelicalen, anglicanen en nog andere christenen.

In deze viering kijken we verder en staan we stil bij de dialoog met andere levensbeschouwingen, dus niet alleen met de christelijke familie waartoe ook Jebbron behoort. Ook wij zijn hier samen in de naam van onze Vader/Moeder, Zoon en Broeder en inspirerende Geest in ons midden, Amen (+).

Openingslied pag. 17

Wil die dialoog over ieders levensbeschouwing enige kans op slagen hebben, dan is één van de voorwaarden dat alle aanwezigen "*gelijken zijn, niemand apart en geen kleuren die minder zijn*". Met als ultieme bekommernis en heel concrete vraag "*Waar is je zuster, je broeder die met jou leeft?*". We zingen het openingslied op pag. 17.

Gebed¹

Gij oerbron van het Zijn,
 Gij volheid van wijsheid,
 Gij bron van liefde en gelukzaligheid!
 Wij zijn samengekomen als uw dienaars,
 als broeders en zusters die zich verheugen om uw genade.
 Schenk ons wijsheid, verdraagzaamheid en liefde,
 zodat we elkaar aanvaarden zoals we zijn.
 Geef ons het geduld om met aandacht en inlevingsvermogen naar elkaar te luisteren...
 Breng ons in uw aanwezigheid dichterbij elkaar.
 Zorg ervoor dat onze bedoelingen onbaatzuchtig blijven.
 Maak ons tot werktuigen van uw vrede. Amen.

Lezing²

Met welke ingesteldheid begin je aan een interlevensbeschouwelijke dialoog? We gaan ten rade bij Raimon Panikkar en wat hij vooropstelt voor een 'intrareligieuze' dialoog...

¹ Monika en Udo Tworuschka, Luister naar me. Gebeden uit de hele wereld. Altiora, Averbode, 2011, pag. 112-113

² Marc Van Tente, Vensters op het mysterie. Een pelgrimstocht met Raimon Panikkar, Altiora, Averbode, 2014, pag. 37-38

“Als je aan een intrareligieuze dialoog begint,
bepaal dan niet van tevoren wat je wel en niet mag geloven.
Als je van je geloof getuigt,
verdedig dan niet jezelf of je eigen belangen,
hoe heilig die in jouw ogen ook zijn.
Wees als de vogels in de lucht;
ze zingen en vliegen maar verdedigen hun gezang of hun schoonheid niet.
Als je een dialoog voert,
zie je gesprekspartner als een onthullende ervaring,
precies zoals je de leliën in het veld zou moeten beschouwen.
Als je een intrareligieuze dialoog begint,
probeer dan eerst de balk uit je eigen oog te verwijderen,
vooraleer je de splinter uit het oog van je buurman verwijdert.
Gezegend zij die zonder arrogantie aan de dialoog deelnemen.
Gezegend zij die op anderen vertrouwen,
omdat ze op Mij vertrouwen.
Gezegend ben jij die niet wordt begrepen
door je eigen gemeenschap of door anderen,
omdat je de waarheid trouw blijft.

Gezegend wie vasthoudt aan eigen overtuiging,
zonder ze als de absolute waarheid voor te stellen.

Wee de theologen en academici
die de meningen van anderen afwijzen,
omdat dat zij ze lastig of niet geleerd genoeg vinden.
Wee degenen die een religie belijden,
maar het roepen van de kleinen niet horen.
Wee de religieuze gezagsdragers,
die verandering en her-bekering onmogelijk maken.
Wee de gelovigen,
want jullie monopoliseren de religie en onderdrukken de Geest
die waait waarheen hij wil en zoals hij het verkiest.”

Lied: Zo ge komt pag. 47

Zoals je ongetwijfeld opgemerkt hebt, schreef Raimon Panikkar een parafrase op de zaligsprekingen van het Lucasevangelie. In dezelfde geest dichtte en componeerde Herman Verbeek het lied 'Zo ge komt'.

Duiding

Wat een interlevensbeschouwelijke dialoog betreft, heb ik de voorbije jaren toch wel een en ander meegemaakt dat mij tot andere inzichten heeft gebracht. In 2006 begon ik als werkstudent aan de academische opleiding tot 'master in de wereldgodsdiensten, de interreligieuze dialoog en de religiestudie'. Elke week spoorde ik één dag naar Leuven om er verplichte vakken en zelf gekozen vakken te volgen. De lessen vielen goed mee, de uitstappen waren interessant, de stage en mijn onderzoek ook. Maar achteraf gezien bleef het bij louter theorie. Er werd geen woord gerept over die interlevensbeschouwelijke dialoog zelf. Niks over de praktijk. Hoe pak je dat aan? Wat moet en mag je vooropstellen? Welke doelstellingen zijn realistisch? Welke methodieken zijn waarvoor geschikt? Waar liggen valkuilen? Welke lessen vallen te trekken uit de concrete praktijk? Want in verscheidene steden werden er al verschillende initiatieven genomen, ook in Aalst.

Ik herinner mij de bezoeken bij de diverse levensbeschouwingen, o.a. bij dominee Saskia van de protestantse kerk. Al die ontmoetingen waren zeker leerrijk en verruimend, maar gaf weinig aanleiding tot echte dialoog. In het beste geval deed je 'n babbel bij een hapje en een drankje. Alhoewel, mensen hebben de spontane neiging om bij bekenden te blijven. Dat viel me ook op bij de eerste iftarbijeenkomst op vrijdag 22 april 2022 in de familiezaal nabij de Sint-Pauluskerk. Een geslaagd initiatief op vele vlakken: meer dan 100 aanwezigen, een grote diversiteit met mensen uit de Marokkaanse, Turkse, Albanese, Tunesische, Palestijnse en Congolese gemeenschap, ook een verzorgd buffet en fijne gesprekken met geloofsgenoten. Maar het was blijkbaar niet de bedoeling om uit je eigen kring, uit je comfortzone te stappen en nieuwe contacten te leggen. Misschien zou dat ook te snel geweest zijn, dat kan. Maar er kwam geen vervolg, geen volgende stap in de richting van een interlevensbeschouwelijke dialoog. In dezelfde zin waren ook de jaarlijkse oecumenische vieringen waaraan Jebron meewerkte en die velen onder ons bijwoonden eerder bescheiden.

Nochtans heeft samen bidden ongetwijfeld zin en kan het een sterk signaal zijn naar de buitenwereld. In die zin kan het een symbolische en geweldloze actie worden. Ik denk terug aan woensdagavond 30 maart 2022 in de Sint-Martinuskerk, toen 200 mensen samen kwamen in een gebedswake voor vrede n.a.v. de oorlog in Oekraïne. Het was een ingetogen viering, met afwisselend Slavische muziek en Taizé-liederen, en op het einde een getuigenis van Yvan Danchevskyi, de priester verantwoordelijk voor de Oekraïense gemeenschap in ons land. Het was een stil maar niet mis te verstaan protest tegen de Russische inval. Maar ook een riem onder het hart voor de aanwezige Oekraïense vluchtelingen. Met zulke initiatieven oordelen levensbeschouwingen samen over wat er in de samenleving of in de wijde wereld gebeurt. Ze laten een kritische stem horen met de bedoeling "*het leven op onze planeet te helen*"³ (dixit Thomas Merton). Dat probeerden we ook op dinsdag 4 oktober 2022 met een interlevensbeschouwelijke klimaatwake. Maar gezien de beperkte opkomst en zonder weerklank in de media, met weinig succes.

Kortom, spreken en schrijven over het belang van een interlevensbeschouwelijke dialoog lijkt gemakkelijker dan spreken én luisteren tijdens zulke gesprekken. Met het risico om ondanks de bescheidenheid en het respect toch op iemands ziel te trappen. Waar sta je dan? De ervaring leert dat in dat geval de groep meestal ophoudt te bestaan. Waar ik wél letterlijk en figuurlijk heil in zie, is een platform waar mensen met verschillende levensbeschouwingen elkaar beluisteren, samen stelling nemen en zich uitspreken over concrete mistoestanden. Zeg maar een groep van 'mensen van goede wil'⁴, die met hart en ziel willen "*meewerken aan een liefdevolle wereld waar vrede en rechtvaardigheid vanzelfsprekend zijn. Mensen die zich laten raken door wat naasten rondom en verderaf overkomt of wordt aangedaan*"⁵ (dixit de Interlevensbeschouwelijke Werkgroep Gent). Amen, het moge zo zijn!

Tijd voor aanvullingen vanuit de gemeenschap...

Geloofsbelijdenis

Ikzelf ben geen voorstander van vrijblijvende gesprekken over ongetwijfeld zinvolle aspecten van een mensenleven. Of het nu gaat over bijvoorbeeld vriendschap, gelukkig zijn, vergeven, opvoeding, angst, hoop, vul maar aan. Bidden wij hier samen bij wijze van geloofsbelijdenis de kerstwens 2023 van de Gemeenschap De Regenboog. Het is een parafrase op de speech 'I have a dream' van dominee Martin Luther King n.a.v. de 60ste verjaardag⁶.

³ Bonnie Thurston, Ontwaken uit een droom van afgescheidenheid. Thomas Mertons principes van de interreligieuze dialoog, in: Contactblad Mertonvrienden, 30^e jaargang, nr. 3, september 2016, pag. 51

⁴ Kolet Janssen, Ik ben zoveel iemands, in: Tijdschrift voor Geestelijk Leven, 73^e jaargang, nr. 4, juli – augustus 2017, pag. 90

⁵ Interlevensbeschouwelijke Werkgroep Gent, Klimaatrechtvaardigheid. Verbondenheid met een grote V (flyer)

⁶ Woensdag 28 augustus 1963, Lincoln Memorial, Washington.

Wij hebben een droom
dat oorlogen verdwijnen
en alle volkeren in vrede mogen samenleven

Wij hebben een droom
dat wie als kind
geweld en misbruik heeft doorstaan
vandaag gerechtigheid mag ervaren
en eindelijk vrede vinden

Wij hebben een droom
verdraagzaamheid en eerbied
voor elkaar, in onze relaties, alom

Wij hebben een droom
dat armen en vluchtelingen
niet langer verstoten worden

Wij hebben een droom
dat zij die anders geaard zijn
zonder angst onder ons mogen leven

Wij hebben een droom
dat vrouwen niet langer verhandeld
vernederd en verkracht worden
dat hun waardigheid en rijkdom worden erkend

Wij hebben een droom
dat inheemse volkeren recht wordt gedaan
en hun rijke culturen beschermd

Wij hebben een droom
dat wij onze aarde, ons gemeenschappelijk huis
behoeden en redden, nu

Wij hebben een droom
dat wij elkaar bemoedigen om vrij te worden
voorbij alle druk van dogma en macht

Wij hebben een droom
dat gelovigen en niet-gelovigen
de rijkdom van onze aarde delen
allen samen aan dezelfde tafel

Praktische punten en collecte

Tafelgebed pag. 16

Brood en wijn delen

Vrije voorbeden + acclamatie 'God is die goed is' pag. 61

Lied: Onze vader die in de hemel zijt pag. 83

Vredeswens en zending

"Geen vrede onder de volkeren zonder vrede tussen de godsdiensten.
Geen vrede tussen de godsdiensten zonder dialoog tussen de godsdiensten.
Geen dialoog tussen de godsdiensten zonder onderzoek naar de fundamenteën van de
godsdiensten." (dixit Hans Küng) Een gebed⁸ van Sjafique Keshavjee uit India drukt
dezelfde openheid naar verschillende levensbeschouwingen uit...

(...)

Jij die oneindig bent en in alles verborgen,
Je Vuur vernietigt onze arrogantie,
Je Bron laaft onze hoop.
Bevrijder van de vernederden,
Jij bent de troost van hen die niet bemind worden.

Dat de volkeren meer jood worden!
Door jou te loven, door de andere te erkennen.

Dat de volkeren meer christen worden!
Door de zalving van de liefde, door het offer van een leven.

Dat de volkeren meer moslim worden!
Door zich te onderwerpen aan Jou en aan het recht.

Dat de volkeren meer bahai worden!
Door een eenheid in liefde en verscheidenheid.

Dat de volkeren meer hindoe worden!
Door de eerbied voor elk leven en de openheid voor andere wegen.

Dat de volkeren meer boeddhist worden!
Door het ontwaken van het bewustzijn en de bevrijding uit het lijden.

Dat de volkeren meer taoïst worden!
Door de harmonie te verwelkomen en de ongedurigheid te weren.

Dat de volkeren meer menselijk worden!
Door de vijandschap te keren en de gastvrijheid te bevorderen.

(...)

Jij die oneindig bent en verheven boven alles,
Je Bescheidenheid verandert onze stugheid in zachtmoedigheid,
en je Mysterie maakt ons fluisteren tot een gebed.

Lied: Lied om openheid pag. 56

⁷ Marc Van Tente, Vensters op het mysterie. Een pelgrimstocht met Raimon Panikkar, Altiora, Averbode, 2014, pag. 32

⁸ Idem, pag. 33-34

Klimaatrechtvaardigheid

Verbondenheid met een grote V

WORLD INTERFAITH HARMONY WEEK

woensdag 7 februari 2024 | 19.30u
Sint-Baafshuis
Biezekapelstraat 2 | 9000 Gent

Klimaatrechtvaardigheid

Verbondenheid met een grote V

De Interlebensbeschouwelijke Werkgroep Gent leeft met open ogen en oren. We laten ons raken door wat mensen rondom en verderaf overkomt of wordt aangedaan.

Met ons hart en onze handen willen we meewerken aan een liefdevolle wereld waar vrede en rechtvaardigheid vanzelfsprekend zijn.

Ook de slachtoffers van klimaatontwrichting laten ons niet onberoerd, of ze nu in de Bengaalse delta, de verwoestijnde Hoorn van Afrika, in de Westhoek of aan de Waalse Vesder leven.

Het is onze overtuiging dat een doorleefde verbondenheid met de aarde en met elkaar een stevige bijdrage levert aan klimaatrechtvaardigheid.

Sinds 2011 hebben de Verenigde Naties de eerste week van februari uitgeroepen tot Interfaith Harmony Week.

Op de slotdag -woensdag 7 februari- delen we inspiratie rond dit thema vanuit de rijkdom van onze levensbeschouwelijke tradities. We maken ons sterk dat we samen diepe Verbondenheid kunnen (her)ontdekken én oefenen.

Een warme uitnodiging, ook voor u allen:

*** woensdag 7 februari 2024, 19u30**

*** St-Baafshuis (Biezekapelstraat 2, 9000 Gent - gelijkvloers)**

Contact & info: www.iwgent.be

georganiseerd door

